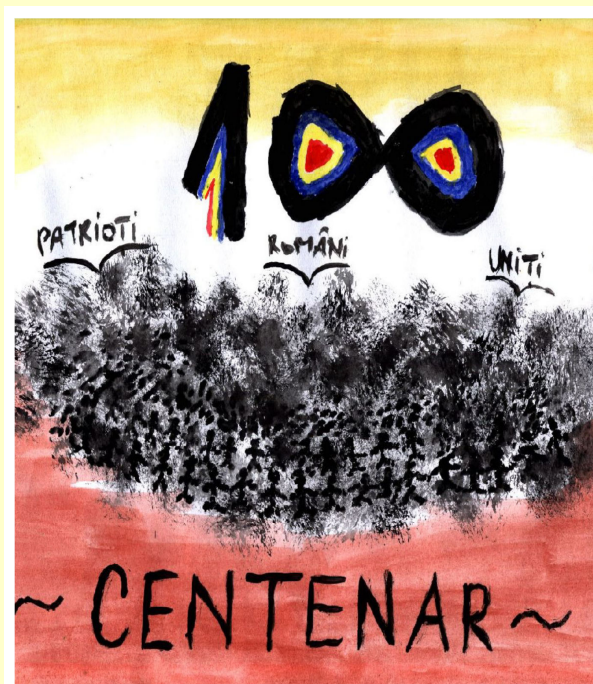

Personalități ale Marii Uniri „Oameni, Locuri, Fapte...”

Anul 2019/ nr. 2

Școala Gimnazială "Ion Luca Caragiale" Baia Mare

Instituții partenere:

- Inspectoratul Școlar Județean Maramureș
- Casa Corpului Didactic Maramureș
- Muzeul de Etnografie și Artă Populară Baia Mare
- Biblioteca Județeană “Petre Dulfu” Baia Mare
- Parohia ”Soborul Sfinților 12 Apostoli” Baia Mare

Organizator al Concursului ~Oameni, Locuri, Fapte...~

Școala Gimnazială ”Ion Luca Caragiale” Baia Mare

SUMAR:

- **Cuvânt înainte al doamnei director, prof. Bodea Veronica Felicia**
pag. 4
- **Activitățile interdisciplinare și importanța acestora în activitățile școlare, prof. Mateșan Ionița, Școala Gimnazială "Ion Luca Caragiale" Baia Mare**
pag. 5
- **Jurnalul de război în Dobrogea și Delta Dunării, prof. Butoi Valentina, C.N. "Vasile Lucaciu" Baia Mare**
pag. 6
- **Contribuția Bisericii Ortodoxe la Marea Unire din 1918, prof. Terek Adriana, Liceul cu program sportiv Baia Mare**
pag. 7
- **Patriarhul Miron Cristea Făuritor al Marii Uniri, bibliotecar Andreica Raluca, Școala Gimnazială "Vasile Lucaciu" Șișești**
pag. 8
- **Creații literare participante la Concurs**
pag. 12– 20
- **Creații plastice participante la Concurs**
pag. 20-47

Lucrările în format electronic, participante la concurs, pot fi vizualizate la următoarea adresă:

http://www.scoalacaragiale.eu/Lucrari_elevi.html

Centenarul Marii Uniri este un motiv de sărbătoare, dar este și un prilej de gândire pentru fiecare dintre noi.

Marea Unire s-a realizat în condiții grele. La vremea aceea, România era ocupată de armate străine, slăbită de război și boală. În ciuda condițiilor vitrege, au reușit să împlinească un vis mare, datorită dorinței și credinței statornice. Au izbândit și pentru că au acționat împreună.

Azi, mai mult ca oricând, suntem chemați să acționăm împreună pentru a omagia cei 100 de ani de la Marele eveniment național, **Unirea de la 1918**. Vom omagia în acest an, **mari figuri naționale**: gânditori, oameni politici, militari sau simpli cetățeni, **locuri** însemnate precum și **fapte memorabile** ale acestora.

Suntem datori să sărbătorim spiritul acelor **Oameni de seamă**, curajul, credința și determinarea acestora în realizarea **Marelui Vis**.

Am ales, împreună cu echipa pedagogică din școală, această formă de manifestare de tip Concurs pentru a stârni interesul elevilor de a se documenta și informa cât mai mult pe această temă, iar realizarea lucrărilor poate să fie diversă, în

și de talentul pe care îl are fiecare.

Acest tip de activitate este, pentru elevi, o provocare și totodată o oportunitate de a se remarca în altfel de context, mai puțin formal, unul non—formal, context în care elevii sunt motivați intrinsec. În astfel de activități, nu de puține ori sunt implicați, alături de elevi și părinții acestora, membrii comunității din care facem parte, lucru care ne bucură și ne îmbogățește atât pe noi, dascălii, cât și pe copiii/elevi.

Sperăm ca acest concurs să fie o alternativă la lecțiile clasice de istorie, cultură civică, literatură, informatică, educație plastică etc. pentru identificarea cât mai multor **”Oameni, Locuri, Fapte...”**, făuritori ai **Marii Uniri**.

Director,
Prof. Felicia Bodea,
Școala Gimnazială ”Ion Luca Caragiale”
Baia Mare

Concursul ”**Oameni, Locuri, Fapte...**” derulat în acest an școlar este dedicat Centenarului Marii Uniri, cel mai important eveniment istoric în devenirea României contemporane.

Marea Unire din 1918 a fost procesul istoric în urma căruia toate provinciile istorice locuite de români s-au unit în anul 1918 în cuprinsul aceluiași stat național, România. Etape preliminare au fost Mica Unire din 1859 a Țării Moldovei cu Țara Românească și dobândirea independenței în urma războiului din 1877-1878, pe fondul renașterii naționale a românilor în parcursul secolului al XIX-lea.

Concursul interdisciplinar intitulat sugestiv ~**Oameni, Locuri, Fapte...**~ este o modalitate diferită de abordare a evenimentelor istorice premergătoare Marii Uniri, una transdisciplinară, ce se poate pune în aplicare atât la ora de educație civică, istorie, consiliere și orientare, geografie, limba română cât și la disciplinele din aria curriculară arte și tehnologii. Ne dorim ca elevii noștri să-și deschidă orizontul de cunoaștere prin diferite modalități și abordări astfel încât fiecăruia să i se potri-

vească ceva, în funcție de talentul și orientarea personală.

În An Centenar, pentru a descoperi cât mai multe informații despre **Oamenii** - Făuritori ai statului național România, **Locurile** – unde românii și-au manifestat dorința arzătoare pentru **Actul Unirii**, precum și **Faptele** de seamă ale acestui neam frumos, lansăm invitația de participare colegilor profesori, părinților și elevilor la o acțiune de documentare și informare, astfel ca **Marea Sărbătoare a Unirii** să fie pentru toți o zi cu adevărat de **Sărbătoare a Devenirii Noastre ca Neam!**

prof. Ionița Mateșan

Butean Denisa, cls. a VII-a, prof.
coord. Cuibuș Delia

Jurnal de război în Dobrogea și Delta Dunării

În prag de centenar al Marii Uniri cred că e bine de amintit că primul erou român căzut în primul război mondial, în noaptea de 14 spre 15 august 1916, la Oituz, a fost un tulcean. Este vorba despre locotenentul Nicolae Macarie care participase și în al doilea război balcanic din 1913 din Bulgaria și era încadrat în Regimentul 33 Infanterie Tulcea. Luptele purtate în Primul Război Mondial pe linia frontului de la Oituz până la Coșna au salvat România ca stat. Dacă armatele române erau învinse de trupele germane și austro-ungare în Moldova, după pierderea Bucureștiului, întreg statul era anexat Austro-Ungariei. Și-au pierdut viața atunci peste 80.000 de soldați români urmând celebrul îndemn al generalului Eremia Grigorescu "Pe aici nu se trece".

Din Monografia Orașului Tulcea, editată în 1928 aflăm că Tulcea era comparată cu o Elveție în miniatură. Orașul adăpostește cetățeni români de toate neamurile. În cartierul central locuiesc români, bulgari, turci, greci, ruși, albanezi, nemți, evrei și alte neamuri. În cartierul Sf. Impărați sunt mai mulți români, apoi ruși și bulgari. În cartierul Comorofca sunt în proporții cam egale români, ruși, lipoveni, turci-tătari. În sfârșit, în cartierul lipovenilor pescari, cuprins între Dunăre și lacul Zăghen, sunt aproape numai lipoveni. Ei se deosebesc și ca îmbrăcăminte de toate celelalte neamuri conlocuitoare. Lipovenii poartă nemodificat costumul cu care strămoșii lor, de acum 100 sau 200 ani, au emigrat din părțile Moscovei la noi. Auzi mereu cum răsună coruri de glasuri răgușite. Căci lipoveanul, oriunde s-ar afla, nu poate trăi fără să cânte.

"Sulina-Naufragiul torpilorului" Smeul"

La data de 2 aprilie 1917 într-o zi de Paști, torpilorul "Smeul" care staționa la Sulina pentru apărarea portului, primise misiunea de a pleca la Chilia pentru a transporta materiale, corespondența și trei ofiteri francezi din misiunea militară franceză, care comandau trupele de infanterie de la Sulina. La bord s-a ambarcat și șeful Pescăriilor Statului, inspectorul Florian. Torpilorul avea și misiunea de a căuta și distruge un submarin german semnalat în apropierea Gurii de vărsare a Canalului Sulina, de către nava de pasageri rusească "Lia Mara", care făcea curse între Sulina și Vâlcov. Deși marea era agitată, la insistențele ofițerilor francezi, comandantul torpilorului, căpitanul Nicolae Gonța, a luat decizia de a pleca din portul Sulina pentru a efectua o cercetare a radei Portului după care să navigheze spre intrarea pe Brațul Stari-Stambul (Vechiul Stambul). Din nefericie, un val puternic a lovit nava din tribord, aceasta scufundându-se în cele din urmă. O parte din echipaj a fost salvată de către un remorcher grecesc care venea de la Odessa. Ceilalți membri ai echipajului, precum și cei trei ofițeri francezi și-au găsit sfârșitul în apele învolburate ale Golfului Musura. Epava torpilorului Zmeul, își are mormântul sub insula nou formată din Golful Musura, în partea Ucraineană. În cimitirul din Sulina se află mormântul maistrului de marină Angelescu Otto decedat la vârsta de 26 de ani în acel cumplit naufragiu.

Sulina în primul război mondial. Jean Bart comandorul portului Sulina

În august 1916, România intră în război de partea Antantei. La 1 septembrie, Bulgaria a declarat război României. Românii se pregăteau doar pentru câteva incursiuni ale bulgarilor și nu pentru ocuparea Dobrogei, care era de altfel adevărata intenție a bulgarilor, după recuperarea Cadrilaterului. Ca urmare, raportul de forțe și de dotări al celor două armate era net în favoarea inamicului, care beneficia și de echipament modern și de specialiști din Germania. În plus, aliatul rus, în care românii își puseseră mari speranțe, se va dovedi puțin eficient. Așa stând lucrurile românii pierd luptele de la Turtucaia, Bazargic, Cobadin, Topraisar, iar localitățile dobrogeane cad rând pe rând: Constanța, Medgidia, Cernavodă, Babadag pe 17 decembrie, iar peste o săptămână (23 decembrie 1916) orașele Tulcea și Isaccea. Singurul teritoriu dobrogean care reușește să rămână liber până la sfârșitul războiului este Delta Dunării, unde se retrage o bună parte a populației, armata și autoritățile.

După ocuparea Portului Constanta de către armatele germane și bulgare, în toamna anului 1916, armata germană a organizat în acest port o bază navală care avea în componență și o escadrilă de hidroavioane. Ulterior s-a înființat și un punct pentru hidroavioanele germane la Jurilovca, pentru a bombarda obiectivele din Deltă. Aceste hidroavioane bombardau periodic Portul Sulina. Germanii au încercat să blocheze gura Dunării, trimițând submarine. În sprijinul navelor marinei militare române (**foto:** crucișătorul Elisabeta în Portul Sulina) și a trupelor de uscat, sprijinite cum spuneam de misiunea militară franceză, a fost detașat și un avion de vânătoare francez care ieșea în întâmpinarea hidroavioanelor germane, pentru a încerca să oprească bombardarea Sulinei. Cu toate că Tulcea în cele din urmă a fost ocupată de trupele germane, turcești și bulgare, Sulina a rezistat până la pacea de la București din 18 mai 1918, oferind adăpost prefectului Tulcei, prof. Alexandru Calafateanu, funcționarilor prefecturii, precum și arhivei județului.

De menționat este faptul că în perioada primului război mondial căpitanul portului Sulina, a fost comandorul Eugeniu P. Botez, cunoscut și sub numele de Jean Bart, autorul romanului Europolis.

Bibliografie:

T. Voicu, B. Cotovu, P. Constantinescu, Monografia Orașului Tulcea-Trecutul, Prezentul și Viitorul Său, Ed. Institutul de Arte Grafice al ziarului "Dobrogea Jună, Constanța, 1928

<https://www.ziuconstanta.ro/stiri/invitati/orasul-tulcea-dupa-primul-razboi-mondial>

[https://ro.wikipedia.org/wiki/Actiunile_militare_din_Dobrogea_\(1916\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Actiunile_militare_din_Dobrogea_(1916))

Istoria Deltei Dunării-grup public

**Prof. Butoi Valentina Georgeta
C.N."Vasile Lucaciu", Baia Mare**

Contribuția Bisericii Ortodoxe la Marea Unire din 1918

Ziua Unirii nu este rodul unui eveniment spontan, ci al unui ideal împlinit, minuțios pregătit și mult așteptat. Ca orice eveniment important al istoriei neamului, și Unirea tuturor românilor poartă amprenta Bisericii, prin reprezentanții ei de seamă.

Biserica Ortodoxă Română a reușit să reprezinte interesele poporului păstorit, mobilizând atât elita intelectuală în săvârșirea unei acțiuni care să fie recunoscută de forurile internaționale, cât și mulțimea de credincioși, care să transmită că România Mare este rodul voinței lor.

Relația dintre Biserică și Stat în țara noastră dăinuie încă de la începuturile noastre ca popor. Istoria Bisericii completează istoria națională și o împlinește. Anul 1918 nu face excepție și speculează contextul favorabil european. Mitropolitul de fericită amintire Antonie Plămădeală al Ardealului afirmă: „Istoria românilor e biografia extraordinară a unui popor de viță veche, din strămoși viteji și drepecți, cumpăniți în gândire și hotărâți în faptă”. Multă vreme, românii au fost nevoiți să trăiască în provincii diferite ale aceluiași neam: Țara Românească, Moldova și Transilvania. Au trăit despărțiți, uneori sub stăpâniri străine. Libertatea și-au apărato cu armele, iar identitatea prin grai și credință. Avem, așadar, o întreită legătură între românii din cele trei provincii istorice: pământul, limba și credința, legătură ce a păstrat conștiința că românii sunt frați, indiferent de ce parte a Carpaților le-a fost dat să viețuiască. Și a venit Mihai Viteazul, și a intrat în București, în Iași și în Alba-Iulia, și românii au fost, din nou, una. Si a venit Alexandru Ioan Cuza în ianuarie 1859, și Moldova și Țara Românească au format România. Dincolo de Carpați rămăsese însă Transilvania. Acest lanț muntos niciodată nu a despărțit, ci a unit. Nu a fost stavilă, ci punte de legătură între frații de o parte și de cealaltă. Pasurile și trecătorile Carpaților erau călcate de cei care asigurau schimburi economice necesare trupului și schimburi culturale ce întăreau sufletele. Nu de puține ori, ierarhii de peste munți, „exarhi ai plaiurilor”, trimiteau în Ardeal misionari întăriți cu tipărituri și obiecte de cult pentru români. În evenimentele majore ale românilor găsim Biserica întotdeauna alături de popor.

La 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, Biserica românească a fost reprezentată de cei 5 episcopi în funcțiune, 4 vicari, 10 delegați ai Consistoriilor ortodoxe și ai Capitlurilor greco-catolice, 129 de protopopi, câte un reprezentant al Institutelor teologice-pedagogice și câte doi reprezentanți ai studenților de

la fiecare Institut teologic, la care s-au adăugat numeroși preoți și învățători ai școlilor confesionale, aleși ca delegați oficiali. Pâlcuri de credincioși, în frunte cu preoții satelor, purtau pancarte cu inscripții: „Trăiască România”, „Vrem Unirea” sau „Unirea cu Țara Românească”. Manifestările au început cu oficierea Sfintei Liturghii, românii cerând, mai întâi, binecuvântarea lui Dumnezeu pentru a pune bun început idealului lor.

Biroul Adunării Naționale a ales trei președinți, dintre care doi erau episcopi: Ioan I. Papp al Aradului și Dimitrie Radu de la Oradea. Al treilea, octogenarul Gheorghe Pop de Băsești, și-a încheiat discursul rostit pe Câmpul lui Horea prin cuvintele dreptului Simeon din Sfânta Scriptură: „Acum slobozește, Doamne, pe robul tău, căci ochii lui văzut:au mântuirea. De acum pot muri fericit, căci am văzut marele ideal împlinit”. Principalul raport a fost prezentat de Vasile Goldiș, care a citit apoi istorica Declarație de Unire a Transilvaniei cu România. În toate bisericile din Ardeal, clopotele au dat de veste românilor că Unirea era un fapt împlinit, iar preoții au săvârșit slujbe de Te Deum, în semn de mulțumire.

Episcopul Miron Cristea a amintit, printre altele: „Nu ne putem gândi astăzi la altceva decât la ceea ce au hotărât și au făcut frații din Basarabia și Bucovina, adică la Unirea cu scumpa noastră România, alipindu-i întreg pământul strămoșesc”.

Marele eveniment de la Alba Iulia a fost preluat de întreaga presă, iar un ziar bănățean a relatat, pe prima pagină, un articol cu titlul sugestiv: „Am înviat!”. Ziua de 1 Decembrie 1918 a fost numită de mitropolitul Antonie Plămădeală „ziua bucuriei românești, împlinirea marelui vis, regăsirea tuturor românilor în vechile frontiere ale Daciei și ale lui Mihai Viteazul, în România Mare, a cărei unitate, independență, libertate și suveranitate se desăvârșise în vremea noastră, într-un avânt fără margini, cu în-suflețire, cu dăruire, cu iubire sfântă pentru moștenirea primită și cu hotărârea de a o lăsa urmașilor și mai frumoasă”.

Bibliografie

1.Păcurariu, Pr. Prof. Dr. Mircea, Istoria Bisericii Orodexe Române, Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galati 1996.

2.Păcurariu, Pr. Prof. Dr. Mircea, Istoria Bisericii Românești din Transilvania, Banat,Crișana și Maramureș, Editura Ardealul, Cluj-Napoca,1992

Prof. Terec Adriana, Liceul cu Program Sportiv, Baia Mare, Maramureș

Patriarhul Miron Cristea, făuritor al Marii Uniri

Bibliotecar: Andreica Raluca

Primului Patriarh al României, Miron Cristea, unul dintre făuritorii Marii Uniri, a militat pentru unitatea națională a românilor, fiind prezent la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, la 1 Decembrie 1918, când s-a înfăptuit visul de veacuri al poporului român, Unirea cea Mare. De asemenea, a făcut parte din delegația care a prezentat, la București, regelui Ferdinand „Declarația de unire a Transilvaniei cu țara-mumă”.

În Anul Centenar se cuvine să îi cinștim pe cei care au luptat pentru realizarea acestui deziderat istoric al națiunii române.

În ziua de 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia, pe câmpul lui Horea, viitorul Patriarh al României, Miron Cristea, Episcopul Caransebeșului de atunci, a rostit: „Nu putem și nici nu avem lipsă să retezăm Carpații, căci ei sunt și trebuie să rămână și în viitor inima românismului, dar simțesc că astăzi, prin glasul unanim al mulțimii celei mari, vom deschide larg și pentru totdeauna porțile Carpaților, ca să poată pulsa prin arterele lor cea mai caldă viață românească...” Astăzi suntem datori să ne aplecăm cu recunoștință asupra vieții și activității primului Patriarh al României, Miron -Cristea.

A văzut lumina zilei la 18 iulie 1868, în Toplița, județul Harghita, din binecredincioșii țărani de frunte George și Domnița Cristea. La botez a primit numele de Ilie, fiind botezat chiar în ziua Sfântului Proroc Ilie (la două zile după naștere), când naș i-a fost un vestit cioban din Sălișteștea Sibiului, Ioan Herța. După cum a rămas în tradiție, acesta i-ar fi făcut finului urarea ce avea să se îm-

plinească întocmai: „Să crească mare, să fie sănătos și popă să se facă!”

Și-a început „cariera” vieții după absolvirea înaltei școli teologice de la Sibiu, ca învățător și director la Școala primară din Orăștie (1890-1891). S-a remarcat imediat printr-o bogată activitate didactică, de reînviore a vieții spirituale de aici. La 16 iulie 1891, a trimis o cerere Consistoriului arhiepiscopan din Sibiu, prin care solicita o bursă la Universitatea din Cernăuți. A primit aprobarea, prin intermediul fostului său profesor de la Sibiu, Ioan Popescu, la Universitatea din Budapesta. Aici a fost student la Facultatea de Litere și Filosofie (1891-1895), unde a obținut și doctoratul cu teza: *Eminescu, viața și opera* (în limba maghiară), o premieră în cultura românească. În aceeași perioadă a publicat articole virulente la adresa șovinismului maghiar, apărând drepturile românilor, atitudine manifestată și în cadrul Societății studențești „Petru Maior” din Budapesta.

Episcop al Caransebeșului

Reîntors la Sibiu, i-au fost încredințate diferite misiuni: secretar eparhial (1895-1902), asesor (consilier) la Arhiepiscopia Sibiului (1902-1909); între timp a fost hirotonit diacon celib (necăsătorit) - în 30 ianuarie 1900; hirotesit arhidiacon (în 8 septembrie 1901) și în următorul an (1902) a fost călugărit, sub numele de Miron (nume dat în cinstea Mitropolitului Miron Romanul), la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, din părțile Aradului; la 13 aprilie 1903 a fost hirotonit în preot (ieromonah), iar la 1 iunie 1908, hirotesit protosinghel. În „perioada sibiană”, în paralel, a fost redactor la „Telegraful Român” (1898-1900) și președinte al „Despărțământului” Astra din Sibiu (în 1905); președinte al Reuniunii Române de Muzică din

Datorită pregătirii sale intelectuale alese, dar și bogatei experiențe administrative acumulate la Centrul mitropolitan din Sibiu, în 21 noiembrie/3 decembrie 1909 a fost ales Episcop al Caransebeșului și înscăunat la 25 aprilie/8 mai 1910. La Caransebeș „a apărat școlile confesionale românești din Banat în fața încercărilor guvernului din Budapesta de a le desființa”.

În același timp, a militat pentru unitatea națională a românilor, fiind prezent la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918, când s-a înfăptuit visul de veacuri al poporului român: Unirea cea Mare; de asemenea, a făcut parte din delegația care a prezentat la București regelui Ferdinand „Declarația de unire a Transilvaniei cu țara-mumă”.

Înfăptuiri ca Patriarh

În urma retragerii din scaun a Mitropolitului Primat Conon Arămescu Donici, gândurile multor clerici și oameni de stat s-au îndreptat înspre Miron Cristea, Episcopul Caransebeșului. Astfel că, în 18/31 decembrie 1919, Marele Colegiu Electoral Bisericesc l-a ales Mitropolit Primat al României întregite, înscăunarea sa făcându-se a doua zi, 19 decembrie 1919 / 1 ianuarie 1920 . Prin înălțarea Bisericii noastre la rang de Patriarhat, în 4 februarie 1925, Miron Cristea devine primul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, fiind instalat în noua demnitate la 1 noiembrie 1925.

Între înfăptuirile de seamă, în calitate de Mitropolit Primat și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, amintim reapariția revistei centrale „Biserica Ortodoxă Română” (în 1921); și-a dat acordul pentru înființarea unei Ligi a Bisericilor după modelul Ligii Națiunilor (1921); a înființat Institutul Biblic Românesc; a întemeiat Seminarul Teologic pentru orfanii de război la Câmpulung Muscel (1922); a înființat Asociația generală a clerului ortodox

(1923); a fost inițiatorul apariției revistei „Apostolul”, a Arhiepiscopiei Bucureștilor (1924); la 1 octombrie 1924, a îndreptat Calendarul în Biserica noastră; s-au înființat noi eparhii (Oradiei - 1920, a Vadului, Feleacului și Clujului - 1921, a Armatei, cu sediul la Alba Iulia - 1921, a Tomisului - în 1923, a Cetății Albe-Ismail - 1923), Episcopia Misionară pentru Români din America - 1934, Episcopia Maramureșului - 1937); a înființat Academia de Muzică Religioasă din București (1927); a obținut traducerea și tipărirea Bibliei sinodale din anul 1936, traducători fiind Nicodim Munteanu, Mitropolitul Moldovei, și preoții profesori de teologie precum Gala Galaction (Grigorie Pișculescu) și Vasile Radu; ediția a II-a a apărut în 1938 și, ulterior, alte ediții ale Noului Testament. De asemenea, sub el s-a restaurat și extins Palatul Patriarhal; s-a ridicat un schit de lemn (cu hramul „Sfântul Proroc Ilie”), cu clădirile anexe în Toplița, localitatea natală; s-a înălțat o biserică la Iordan, dar și o biserică și un cămin la Ierusalim.

Amintim că a avut rosturi și în viața politică (fără să fi făcut parte din vreun partid politic) - a făcut parte din Regență (20 iulie 1927 - 8 iunie 1930) și, mai târziu, prim-ministru (10 februarie 1938 - 6 martie 1939). Pentru activitatea culturală și națională deosebită a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Patriarhul Miron Cristea a trecut la cele veșnice la Cannes, în Franța, la 6 martie 1939, și a fost înmormântat în Catedrala Patriarhală din București.

Unul dintre visurile sale ca -Patriarh al României, pe care nu l-a putut duce la îndeplinire, din cauza timpurilor pe care le-a trăit, a fost construirea Catedralei Mântuirii Neamului. Acum, la 100 de ani de la Marea Unire, iată că visul său devine realitate prin osteneala urmașului său în demnitatea de Patriarh al României, Preafericitul Părinte Patriarh -Daniel. .

Cu ajutorul Bunului -Dumnezeu la Centenarul Marii Uniri ne vom ruga în Catedrala Națională din București.

Parcursul educațional

La vârsta de 6 ani a fost dat la Școala confesională românească din Toplița, pe care a frecventat-o doi ani. Văzând că fiul lor are reale posibilități intelectuale și dragoste deosebită față de școală, părinții săi s-au hotărât să-l dea la școli „mai înalte”, la Bistrița, ținutul de baștină al mamei sale, Domnița. A urmat aici Gimnaziul evanghelic -lutheran, între 1879 și 1883. Deși departe de casă, tânărul Elie, cum adesea îi plăcea să se semneze și să se numească, și-a însușit destul de repede -limba germană, iar la încheierea studiilor gimnaziale inferioare a obținut calificativul „clasa I cu eminentă”. La stăruința sa, -părinții l-au dat la vestitul Liceu grăniceresc (românesc) greco-catolic din Năsăud, pe -care l-a frecventat între anii 1883 și 1887. Având aici profesori iluștri, și-a însușit o bogată cultură umanistică (între care latina și greaca); și la acest gimnaziu s-a numărat între elevii premianți. În această perioadă a activat în cadrul Societății de lectură „Virtus Romana Rediviva”, al cărei președinte a fost în ultima clasă de gimnaziu (1886-1887); tot în cadrul acesteia, a obținut două premii I, pentru lucrări referitoare la vestigiile scriitorilor latini: Publius Vergilius Maro și Marcus Tullius Cicero; a avut pasiune pentru folclorul românesc și istorie, -alcătuiind lucrări serioase în această direcție. În 22 iunie 1887 a obținut bacalaureatul cu calificativul „maturo-eximo-modo”, singurul cu acest -calificativ din promoția sa.

În toamna anului 1887 s-a -înscris la Institutul Teologic „Andreian” din Sibiu. S-a remarcat în fața profesorilor și colegilor săi printr-o activitate intensă atât în cadrul Societății culturale „Andrei Șaguna” (al cărei președinte a devenit în 1889), cât și

prin articolele publicate, mai ales în periodicele si-biene „Telegraful Român” și „Tribuna”.

Rugăciunea citită în bisericile ortodoxe din Ardeal în 1 decembrie 1918

Rugăciunea citită în bisericile ortodoxe din Ardeal și Alba Iulia, în ziua Unirii, 1 decembrie 1918 este alcătuită exclusiv din citate scoase din Sfânta Scriptură, a fost scrisă de Patriarhul Miron Cristea, pe atunci Episcop de Caransebeș.

Doamne Dumnezeul nostru, Tu ești Părintele nostru; Tu ai văzut strămutarea părinților noștri și ai auzit strigarea lor, căci se făcuseră ei ca floarea în brumă și plecat spre pulbere era sufletul lor, și trupul lor lipit de pământ. Tu ai împlinit și cu noi ceea ce ai făgăduit de mult.. Sfârma-voiu jugul de pe tine și voiu rupe legăturile Tale; lărgi-voiu hotarele Tale, aduna-vă-voiu dintre popoare și vă voiu strânge din țările unde sunteți împreăștiați; Restatornici-voiu judecătorii Tăi ca mai înainte, și sfetnicii Tăi ca la început.

Tu, Doamne, cel ce deslegi pre cei ferecați în obezi și ridici pe cei surpați, ajutatu-mi-ai de am bătut războiul cu veselie și am gonit pe fiii truției. Mântuire ai trimis și nouă, poporului Tău, și tăte marginile pământului văd mântuirea Dumnezeului nostru.

Tu, Doamne, sălășluit-ai mărirea în pământul nostru, căci întorcând-Te, Dumnezeule, ne-ai înviat pre noi, și norodul tău se veselește de tine.

Cunoaștem, Doamne, că ai împlinit cuvântul Tău, că împărăția de la un neam la altul se mută, pentru strâmbătăți și sumeții și că numai dreptatea înaltă neamul iar păcatele împuținează semințiile.

Cunoaștem, Doamne, și mărturisim că și acum abaterile noastre multe sunt; păcătuitu-Ți-am; după iubirea de argint ne-am abătut; uitat-am că pe sine se perde cela ce ia daruri și că mai bun e puținul

celui drept, decât avuția multă a păcătoșilor. Păcătuitu-Ți-am și noi și părinții noștri, și străinii vor iarăși să strămute hotarele noastre.

Doamne, aducemu-ne aminte de cuvântul Tău, că drumul păcătoșilor este netezit cu pietre și la sfârșitul lui este groapa iadului; rugămu-ne deci, Ție, Dumnezeului nostru, cel ce ne ispitești pre noi ca și pe părinții noștri; Tu știi, că nu este om care să nu greșească; milostivește-Te spre noi și ne binecuvântă, luminează fața Ta spre noi și ne miluiește.

Doamne, Dumnezeul nostru, pace dă nouă pace peste pace, celor de departe și celor de aproape;

Doamne, mântuește-ne, și ne curățește de păcatele noastre, pentru numele Tău; îndreptează urmele noastre și faptele noastre, ca să locuim în locul acesta și să luăm mărime mare și nume vecinic și să lăudăm numele Tău cel sfânt.

Veniți, deci, să ne închinăm și să cădem Domnului și să plângem Înaintea Lui și să îi făgăduim, zicând: Iată, noi și feciorii și fetele noastre, și frații și surorile noastre, umbla-vom întru așezământul legii părinților noștri.

Și-acum, Doamne, Dumnezeul nostru, Dumnezeul cel Mare, cel puternic, cel înfricoșat, cel ce păzești legământul și mila, cel ce șezi pe Heruvimi, Tu singur ești Dumnezeu, al tuturor împărățiilor pământului; Iată, noi venim la Tine că Tu ești Dumnezeul nostru, Tu înviezi toate și Ție se închină oștile cerurilor, și a Te cunoaște pre Tine, dreptate desăvârșită este.

Adă-Ți aminte, Doamne de toate soborniceștile și apostoleștile Tale biserici, cari se întind pre pământ, de la o margine până la alta, de toate popoarele și de toată turma Ta. Varsă întru inimile noastre, ale tuturorora, cereasca Ta pace, și ne Dăruiește și nouă pace în viața aceasta.

Îndreptează pe Regele nostru, Oastea, Diregătoriile, Sfaturile, Comunitățile, dimpreună cu intrările și ieșirile noastre, în pace... Păzește, Doamne, Stăpânia robului Tău, a drept credinciosului și de Hristos iubitorului nostru Rege. Supune-i Lui, Dumnezeu, pe tot vrăjmașul și potrivnicul din lăuntru și dinafară. Umbrește d-asupra capului Lui în vreme de război și pune pe urmașii Lui pe tronul Lui.

Adă-Ți aminte, Doamne, și de frații noștri cei din robie, și le dă lor să afle mila și compătimire la cei ce i-au robit pre ei.

Adă-Ți aminte, Doamne, și de păcătoșii și nevrednicii robii Tăi, și șterge păcatele noastre, ca un bun și de oameni iubitor Dumnezeu.

Ție, Doamne fie slavă și putere, și laudă, și biruință, și tărie, că Tu stăpânești toate celea din Ceruri și de pre pământ.

Binecuvântat fie Domnul din veac și până în veac, amin și amin.

Miron Cristea

Episcop de Caransebeș

Bibliografie

Alba Iulia, 1 Decembrie 1918, Ioan Scurtu, Editura Sport-Turism, 1988

Diplomații Unirii, Dumitru Vitcu, Editura Acad. Republicii Socialiste România, 1979

Dicționarul personalităților Unirii: Trimișii românilor transilvăneni la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, Ioan I. Șerban, Nicolae Josan, Editura Altip, 2003

1918 la Români: documentele unirii : unirea Transilvaniei cu România 1 decembrie 1918, Volume 10, Ion Popescu-Puțuri, Editura Științifică și enciclopedică, 1989

Creații literare participante la
Concursul
“Oameni, Locuri, Fapte...”

Regina Maria

Venită din altă țară,
Ne-a grijit ca pe-o comoară
Ne-a oferit dragostea sa
Și Maria se numea.

Ea poporul și-l iubea
A nost port mândru-mbrăca,
Arta mult o admira
Și multe poezii scria.

Lumea-ntreagă ajuta
Pe când țara suferea,
Spunându-i-se în popor
„Mama răniților”.

Preaiubita Regină Maria
Făcut-a visul real să fie,
Și peste dodoloața Românie
Încoronată a fost pe vecie.

**Chira Daria Iulia, cls. a VII-a
coordonator prof. Cupar Norina**

Dulce casă-i România

Casă, dulce casă
Pe tine te iubesc
Și chiar când sunt departe,
Cu drag eu te privesc.

Când ziua ți-o sărbătorești,
Pentru a suta oară Iarna va veni
Și cadouri vei primi!

Și chiar dacă se pare un calvar
Se numește „Centenar”!
Chiar dacă ai îmbătrânit sportit
Ai încă mult de trăit.

**Takacs Giulia, cls a V-a
coordonator prof. dr. Ardelean Amalia**

Hora unirii

Hai să ne unim cu țara
Ca-ntr-un joc să ne-nvârtim
Să aducem primăvara
Hora mare s-o pornim

Și așa cu mic cu mare
Să ne-ncingem iar la joc
Să aducem bucurie
Fiecărui mic norod

**Orzac Ionița, cls a XI-a
coordonator prof. Morar Camelia**

La mulți ani , România !

Azi când te-ai născut în lume
Tara mea cu frumos nume
Noi ca fiii , te slăvim
La multi ani! noi îți dorim

Și ne-am strâns cu mic cu mare
Să-ți aducem o urare
De la munte pân la mare
Căci formăm al tău popor.

Ani de luptă noi am strâns
Ca să ne păstrăm unirea
Tara dulce și frumoasă
Doar tu ești cea aleasă

Astăzi te sărbătorim
Toți românii laolaltă
Și cu cântec te zorim
Românie, te iubim

**Morar Andrei, cls. a VIII-a,
coordonator prof. Morar Camelia**

GHEORGHE POP DE BASEȘTI

- Eroul luptei românilor din Transilvania-

" A fost icoana din trecut, garanție morală Pentru prezent, îndem către tineretul viitorului" (Nicolae Iorga)

Gheorghe Pop de Băsești, despre care poetul Octavian Goga spunea că " a dat numai și n-a cerut nimănui nimic", e una dintre cele mai luminoase figuri ale Unirii din 1918, un eminent fiu al plaiurilor sălăjene, patriot înflăcărat, luptător pentru cauza națională - unirea tuturor românilor într-un singur stat.

A fost președintele Marii Adunări de la Alba Iulia, președinte al Partidului Național și unul dintre semnatarii Memorandumului din 1892.

În 1866 a participat la manifestările organizate de ASTRA, cu scopul ridicării conștiinței naționale într-o perioadă când românii din Transilvania se aflau într-o situație politică și socială dezastruoasă.

În 1872 a fost ales deputat în Parlamentul ungar, unde a dus o luptă aprigă pentru dezrobirea națională timp de nouă ani.

În 1877, prin conferința națională de la Sibiu, conducerea Partidului Național Român a întocmit un "Memorandum" al românilor care urma să fie prezentat împăratului la Viena. Prin acest document istoric, Partidul Național Român protesta împotriva sistemului de guvernare de la Budapesta și consemna abuzurile la care erau supuși românii în timpul Imperiului austro-ungar.

În 26 mai a aceluiși an, a făcut parte din delegația "celor 300" , iar în urma procesului intentat autorilor Memorandumului, Gheorghe Pop de Băsești va fi condamnat la închisoare alături de alți lideri ai românilor ardeleni care au întocmit Memorandumul.

La 1 Decembrie 1918 a avut loc Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, unde au participat 1228 de delegați aleși și peste 100.000 de oameni. Octogenarul tribun a fost ales în funcția de președinte fiind îndelung ovaționat de către întreaga sală.

În liniștea solemnă ce urma după prin cuvinte simple, dar categorice, cerea " unirea tuturor celor de o limbă și o lege, într-un sin-

gur și nedespărțit stat românesc". "Lăsați-vă pătrunși, fraților de fiorii sfinți ai acestui strălucit praznic național și în cea mai deplină și firească armonie să clădim temelile fericirii noastre naționale... S-a realizat marele vis al lui Mihai Viteazul, unirea tuturor de-o limbă și o lege într-un singur și nedespărțit stat numit România".

Cu aceste cuvinte, care au electrizat întreaga sală, s-a deschis adunarea ce avea să și lege numele de desăvârșirea unității politice a poporului român.

Dacă pentru Memorandum a plătit cu închisoarea, pentru Unire a plătit cu viața.

Fiica lui Gheorghe Pop de Băsești povestea despre tatăl ei că a mers la Alba Iulia cu trenul, culcat pe podea, din cauza pericolului de a fi împușcat de maghiari bolșevizați. Această călătorie însă nu i-a priit seniorului de 84 de ani, care s-a stins la doar trei luni după Unire, în februarie 1919.

Întrebat cum s-a încumetat să facă o călătorie așa de lungă și obositoare, Gheorghe Pop de Băsești a răspuns: " Dar cum să n-o fac, nepoate, când ziua aceasta o aștept de 80 de ani. Am venit chiar dacă de astăzi pentru mine nu mai rămâne decât să zic ca dreptul Simion din Biblie < acum slobozește Doamne pe robul Tău>".

În 2 decembrie părăsea Alba Iulia și după un scurt popas la Deva, la fiica sa Elena, se întoarce la Băsești, unde avea să se stingă la 23 februarie 1919 iar, o dată cu el va dispărea cea mai venerabilă icoană a vechiului Ardeal, intrând în nemurirea neamului său.

Înainte de moarte și-a donat averea Mitropoliei Greco-Catolice a Blajului și a cerut ca banii să fie folosiți pentru " promovarea culturii poporului românesc".

Gheorghe Pop de Băsești este unul dintre marii oameni pe care i-a avut neamul românesc iar marele poet Octavian Goga, pe bună dreptate, rostea în 1923, în fata pietrei funerare "E un capitol de istorie națională în cripta de la Băsești. Epigoni ai țării mele duceți-vă la ea să învâțați dragostea de neam".

**Sabou Beatrice cls. a V-a
coordonator prof. Cupar Norina**

Unirea !

Despre Cuza azi se spune
C-a schimbat o mare lume
Toată lumea românească
Pe care-a reușit cu greu să o unească.

La Unire au fost
Și mai mari și mai mărunți,
La .1 Decembrie au fost și mai mulți
Că întâi Decembrie, Marea Unire,
A fost și a lui Cuza dorire,
Care s-a înfăptuit
De-a ieșit un neam unit!

**Andrei Pop, cls. a VI-a
coordonator prof. Rodica Tătar**

Mândru că sunt român

Munți și ape limpezi,
Cu izvoare cristaline,
Cer senin, de stele plin,
Câmpuri vaste și șes lin,

Bărăganul plin de spice,
Fabrici multe și uzine,
Mine de cărbuni și sare....
Tara mea de toate are!

Oameni blânzi și buni la suflet,
Care-ajută pe oricine,
Construiesc o nouă eră
Pentru lumea care vine.

Ei doresc ca-n noua eră,
Să nu fie sărăcie,
Oamenii să se-nțeleagă
Să le fie mult mai bine!

Toate acestea-dunate
Reprezintă tara mea,
Pentru care totdeauna
Cu dragoste eu, voi lupta.

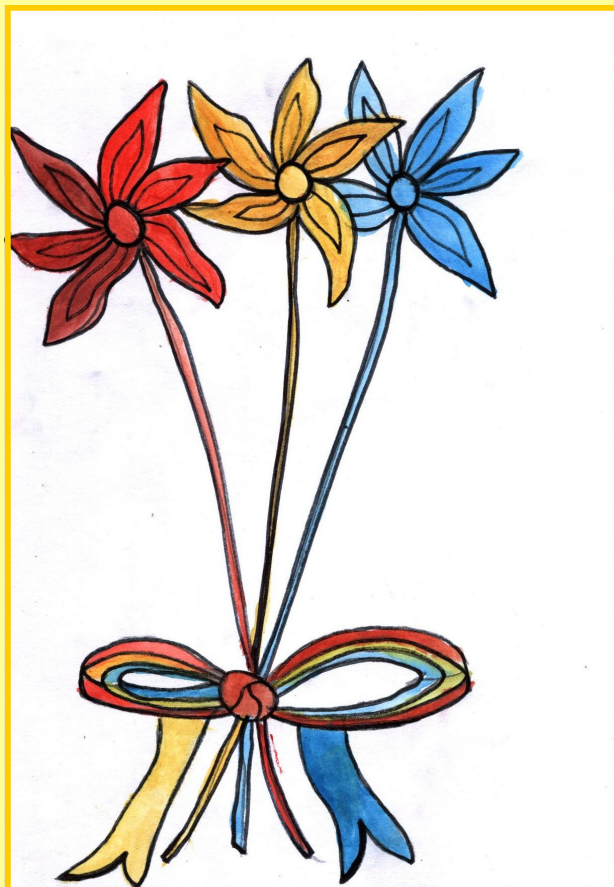
**Ghițiu Iulia, cls. a V-a
coordonator prof. dr. Ardelean Amalia**

Mândru că sunt român

Din mine, izvorăște un sânge de român
Cu chip îndurerat și alergând,
Spre o nouă eră ce ne-așteaptă
România-i dulce soartă...

România-i țara mea
Tare mândru sunt de ea
Graiul dulce românesc,
Cu românii îl împărtășesc.
Din lupte grele am înviat
Patria ne-am apărat,
Mereu cu capul sus
Să-mplănim ce ne-am propus.

**Pop Carmen cls. a VI-a
coordonator prof. Pop Iuliana**

Eroilor mei

Acolo,
dincolo de nimbul ce nu poate exprima bucuria
concretă
e țara mea -
creangă veșnic verde
hrănită cu seva picioarelor
frânte
pe câmpul de luptă neiertător

ea stă sprijinită
în coasta acelu erou sfânt,
schimbată
adesea
în răcnetul unui cântec de glorie
închis și el
în piatra necunoscută de mormânt

veghez întrebător
ruina unui timp chirchit
ce se zbate lucid în mitul victoriei
și moartea voastră
dă munților tăi
tărie și dor

ah, câte tranșee negre de sânge
au zămislit miezul acesta de Românie
ce-l respir
ca pe-o rugăciune pribeagă
ce intră-n pământ.

**Mureșan Andreas, cls. a VIII-a,
coordonator prof. Hotca Marian**

Marea Unire

Haideți fraților la dans
Că nu stăm mai mult de-un ceas!
Eu aștept cu drag și cu nerăbdare
Marea noastră sărbătoare!

Sărbătoarea României, de la 1 decembrie!

Va veni și iarna dragă
Și îndată vom petrece
Când se va face rece!
Iubirea noastră pentru țară
Nemurile străine să înțeleagă.

**Olariu Larisa, cls. a IV-a
coordonator prof. Melania Iluk**

România

România a fost întemeiată la 1 decembrie 1918, deci anul acesta vom sărbători Centenarul, un moment important în Istoria României.

România este țara în care trăiesc eu și familia mea. Nu este o țară foarte mare, dar e plină de locuri care merită văzute. De exemplu, este apreciată pentru minele de sare. Avem două saline frumoase: Praid și Turda. Aici, se păstrează unelte cu se lucra în trecut, în minele de sare.

La Târgu Jiu, găsim operele lui Constantin Brâncuși: Coloana Infinitului, Masa Tăcerii și Poarta Sărutului, la Sinaia Castelul Peleş, iar în Maramureș, bisericile din lemn.

România este țara pe care o iubesc, și nu doar pentru că aici trăiesc. Aici, tradițiile nu au dispărut, ci s-au păstrat din generație în generație. Viața din trecut a fost foarte frumoasă. Bucatele tradiționale românești, războaiele de țesut, și mai ales costumele populare, îmi aduc aminte de bunica. Ea, era așa de mândră și frumoasă atunci când îmbrăca costumul popular. Acum, sunt gata să fiu și eu la fel.

România este o țară unică, pentru tradițiile și toate acele lucruri frumoase care ne amintesc de viața de demult. De aceea, sunt mândră că sunt româncă.

**Moroșanu Miruna, cls. a V-a
coordonator prof. dr. Ardelean Amalia**

Unirea României Mari

1 Decembrie e mare sărbătoare,
Iar imnul României
Răsună cu splendoare!

Se-nalță azi drapelul
Falnic drept spre cer,
Români de pretutindeni
Veniți ca să-l vedeți!

Slăviți Unirea Centenară!
Frăția dintre noi ca să nu piară,
Suntem urmașii Daciei creștine,
Uniți în libertate pe vecie.

**Mihnea Daria și Zumbil Andrada cls. a VII-a ,
coordonator prof. Cuibuș Delia**

Români în Marea Românie

Astăzi e o zi mare,
O zi de sărbătoare.
Marea Unire se cheamă
Când la Alba Iulia
Românii au fost să aleagă:
De vor de-acum a fi uniți
Ori pe vecie despărțiți.
Cu Iancu-n inimă și gând,
Românii au venit cântând
Și-au ascultat cu bucurie
Că sunt români în Marea Românie.
Prin glasul lui George Pop de Băsești
Aflat-au din vorbe românești
Că au de acum iar o țară
La fel ca a dacilor de odinioară.

**Alessia Ioana Sabou, cls. A III-a
coordonator prof. Sonia Maria Corpodean**

Țară dragă, mulțumim!

Dulce Românie, azi de Centenar,
Ne aduci de știre Unirea marelui hotar.
Zi de sărbătoare, steagu-l înălțăm,
Te cinstim cu bucurie și doine noi cântăm!

Țară eroină, ai tăi oameni frumoși,
S-au luptat pentru dreptate și pentru libertate,
Cu multă sârguință a-ți construi o cetate,
A noastră proprietate, ne este azi relicvă.

Voi n-ați lăsat să piară această sfântă țară,
V-ați unit cu bucurie pentru a noastră
Românie.
Români de pretutindeni veniți n-apoi acasă
Aici vă așteaptă o țară și-un viitor în față.

**Sână Alesia, Șomkutean Andreea,
cls. a VII-a, coordonator prof. Delia Cuibuș**

Ion Arion

Fecior voinic, înalt și mândru
Cum în Ardeal n-ai întâlnit,
Un Hercule cinstit și chipeș ,
E Ionu Irinii din Agriș.

Stegar ales și pus în frunte
Să ducă steagul cu mândrie
Pornea cu Agrișu-n urma lui
Încrezător, spre Marea Unire.

La Alba-Iulia străveche
Ducea el tricolorul nost
Și s-a jurat pe-a lui viață
Doar mort să-l lase jos!

Pornit-au veseli agrișenii
Cu gândul la unita țară
Și de atâta fericire
Dansau în fiecare gară!

Ajunși cu trenul la Teiuș
Drapelul fluturând,
Se auzeau de la etaj
Arme de foc trăgând...

De două gloanțe dușmănești
Ion cade răpus
Și cum pe steag s-a și jurat
El, mort l-a lăsat jos!....

Sângele lui viteaz s-a scurs
Pe galben spicul grâului
Și către cer s-a înălțat
Spre-albastrul cerului...

Pe steagul nostru românesc
E sânge de erou,
Erou martir al Marii Uniri -
Stejarul Ion Arion.

**Carmen Sztatmary, cls. a XII-a,
coordonator prof. Taloș Crina**

Testamentul lui George Pop de Băsești

Eu am trăit visând la împlinirea unui vis,
La o Românie Mare,
Dorită cu ardoare, de toți românii-n gând...

Cumplitul măcel numit război
Mi-aduse numai împlinire,
Căci prin el ne-am dovedit
A națiunii îndârjire.
Pentru Memorandum m-au închis
Pentru-a noastră Unire fui proscris,
Pentru un gând fulgerător
și-o viață închinată unui vis!

Dar murii cu-onoare-n suflet
De-a mea vârstă-naintată
Nu de furia orbească
A vecinilor mai mari
Iară ura-am îngropat-o
În lacrimile stoarse
României noastre dodoloațe,
Care m-a plânge cred,
De-acum și până-n veac...

„Români din patru unghiuri, acum ori nicio-
dată,
Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri!”
Și-acum, de ziua mumei
Strigați în lumea largă
C-a ei pământ străbun

Ni-i nouă dar preasfânt,
De care-n veci ne-om îngriji,
Așa cum ea, preabuna,
Ne ocrotește zi de zi!

**Andrada Vălean, cls. a XII-a
coordonator prof. Taloș Crina**

Marea Unire

Azi sărbătorim Unirea,
Ziua sfânt-a României,
Tradițiile noastre deosebite,
La alții nu sunt găsite.

Mare zi de sărbătoare,
La români între hotare,
Țara de cântece răsună,

Viața de lumină e plină.

E scris pe tricolor Unire!
La cea mai mare înălțime,
Țara noastră o iubim,
De la daci o moștenim.

Țară dulce și frumoasă,
Noi ție îți dorim:
La mulți ani, cu fericire!
Astăzi te sărbătorim!

**Frandoș Denisa, Mihuț Nerea, cls. a VII a
coordonator prof. Delia Cuibuș**

Hai, să-ntindem Hora Mare!

Hai, să-ntindem Hora Mare!
Peste țări, peste hotare.
Hai, să-ntindem Hora Mare!
De la mic, până la mare.

Și să ne-amintim un gând,
Că pentru acest pământ,
Ostașii au înroșit glia
S-avem pare în România!

Voia bună se adună,
În hora fără sfârșit.
Oamenii cu drag dansează,
Parcă au întinerit!

**Kortian Mario Antonio. cls. a IV-a
coordonator prof. Pomian Viorica**

Țara mea

România, țară dragă,
Te-oi iubi o viață-ntreagă,
De e pace, de-i război
Pân la moarte si-napoi.

Cu lacrimi în ochi voi fi
Când povestea ți-oi auzi.
Câți domnitori măreți te-au iubit,
Te-au apărat și te-au prețuit.

La mulți ani. România!

**Bota Maria, cls. a IV-a
coordonator prof. Melania Iluk**

1 Decembrie

Astăzi e o zi în care
Vom ridica drapelul spre zare
Și vom cânta "Hora Unirii!"

Îl vom ruga pe Domnul,
Să trezească neamul nostru,
Ce trăiește-n România
Și-și iubește țara dragă.

Aici pace ne dorim
Pentru glorie deplină
Noi teamă n-am avut
Când pe dușmani i-am înfruntat.

Avem o țară care
Bogăție mare are
Să ieșim în lume
Să lăudăm al său nume!

**Petruț Ioana, cls. a IV-a
coordonator prof. Melania Iluk**

România, Primul Război Mondial și Spiritul Patriotic Românesc

Ca să înțelegem adevărata pasiune a istoriei României, trebuie să uităm de toată agonia, durerea și fricile răspândite de către diferiți dictatori și premieri cum a fost, în cazul nostru, Nicolae Ceaușescu.

Ne aflăm în anul 1914, mai exact 28 iulie. Este ora 11 și un pic dimineată iar Franz Ferdinand, moștenitor al coroanei Austro-Ungare urma să fie denumit Francis al III-lea după moartea tatălui său, împreună cu soția sa Sophie au decis să facă un tur al orașului Sarajevo imediat după Primirea Festivă de la Primăria orașului. Deși Sophiea încercat să-l convingă sa anuleze acest tur, stăruințele sale au fost zadarnice. Cuplul a fost împușcat pe podul latin din Sarajevo iar ucigașul a fost închis pentru 20 de ani. Respectiva întâmplare este denumită și "Împușcătura care s-a auzit în toată lumea" iar ca și consecințe putem enumera următoarele:

Criza din Iulie, Declarația de război a Imperiului Habsburgic împotriva Serbiei și Începutul Primului Război Mondial.

Între 26 noiembrie și 9 decembrie 1917 are loc Convenția militară cu Antanta, numită

și "Armistițiul de la Focșani". Aceasta suspendă toate ostilitățile pe Frontul Român dar în schimb le oferă germanilor rezerve precum gaze naturale și petrol.

În 7 noiembrie anul 1917 are loc revoluția bolșevică condusă de Lenin. Aceasta fiind un succes își ține promisiunea făcută față de germani și se retrag în țara mamă iar acest eveniment pune capăt Campaniei Românești în Primul Război Mondial dintre anii 1916-1917.

Condițiile mizerabile oferite de guvern, echipamentul și regimul de antrenament penibil stabilit de generali au îngreunat sarcina soldaților români.

Odată cu Tratatul de la București din anul 1918 (20 Februarie - 5 Martie), România devine un vasal neoficial al Imperiului Habsburgic. Din cauza soldaților ruși care părăseau în masă frontul românesc, guvernul de atunci al României a fost forțat să accepte termenii impuși de noul lor "suveran". România urma să cedeze Austro-Ungariei controlul asupra trecătorilor Munților Carpați, România concesiona pe 90 de ani Germaniei toate exploatarea petroliere, prin două societăți petroliere și șantierul naval intrau în stăpânirea statului german, Dreptul Germaniei și al Austro-Ungariei de a naviga pe Dunare.

Deși Țara Românească era deplin sub control habsburgic, Puterile Centrale nu au avut nimic împotriva unirii României cu Basarabia. În Octombrie 1918 cand Puterile Centrale au început să arate semne de epuizare, guvernul României de atunci a reluat Campania Militară împotriva Imperiului Habsburgic. Ca urmare a tratatului de la Versailles, pe 28 iunie 1919 are loc Unirea cea Mare a românilor, pentru prima dată, după perioada scurtă de timp în care Mihai Viteazul a domnit peste toate cele 3 voievodate.

Bătălia de la Mărăsești a implicat o serie de acțiuni militare complexe desfășurate pe Frontul Român între 24 iulie - 6 august și 6-19 august 1917. A fost o victorie strategică a românilor și a forțelor rusești care se aflau de această dată în defensivă tot împotriva Armatei a 9-a Germane. Prin durată, proporții și intensitate a fost cea mai mare bătălie de pe frontul românesc pe durata Primului Război Mondial.

**Iancu Andrei și Hreniuc Andrei, cls. a VI-a
coordonator prof. Valentina Butoi**

Centenarul Marii Uniri cu patrioți maramureșeni

În anul 2018 sărbătorim 100 de ani de la evenimentul care a adus imensă bucurie românilor , desăvârșirea Statului Național Român.

Sărbătorim efortul susținut al românilor, eroismul și jertfa fără de care visul Marii Uniri nu ar fi fost posibil, sărbătorim faptul că nu ne-am supus imperiilor vremelnice , sărbătorim abnegația românilor de a rămâne împreună , sărbătorim rațiunea poporului român de a căuta în permanență cele mai bune soluții și împrejurări pentru concretizarea aspirațiilor legitime și pentru valorificarea lor.

Marea Unire este stâns legată de eforturile neprecupețite ale personalităților Regelui Ferdinand, Reginei Maria și a oamenilor de stat Ionel Brătianu, Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Grigore Gafencu, Vasile Goldiș, Vasile Lucaciu.

De obicei, istoria este infăptuită de oameni tineri care au curajul să lupte pentru idealurile lor, pentru a schimba lumea. Unul dintre ei a fost Ilie Lazăr, născut în 1895, în comuna Giulești, pe frumoasa Vale a Marei, într-o familie de nobili români maramureșeni. Bunicul său, Vasile Lazăr, preot și licențiat în drept, a fost protopop al Sighetului, iar acesta descindea din șapte generații de preoți. Ilie Lazăr a urmat școala primară din Sighet și liceul în Sighet și Lugoj. Studiile superioare le-a urmat la Facultățile de Drept din Sighet și Cluj, obținând titlul de doctor în Drept al Universității din Cluj. A mai efectuat și studii de specializare în economie și Conservatorul din Viena.

În iureșul evenimentelor din Europa anului 1918 , sublocotenentul Ilie Lazăr se afla în Galiția și era comandantul Companiei de bănațeni, din Regimentul 309 al armatei austro-ungare. A simțit schimbarea lumii și împreună cu soldații săi, a dezertat. A plecat cu bănațenii lui, spre Cernăuți, acolo unde spiritul românesc renăscuse, pentru a se alătura armatei române. Se întâlnesc la Chișinău și cu profesorul Sextil Pușcariu care făcea parte din Consiliul Național Român din Bucovina și care-i cere

ajutorul până la sosirea armatei române. A urmat o noapte sângeroasă, în care au ținut piept unor bande de ucraineni care jefuiau totul în cale și care voiau să-i ia ostatici. Românii au rămas stăpâni pe situație.

Astfel, primul steag românesc , pe turnul Primăriei din Cernăuți , după 174 de ani , a fost pus de Ilie Lazăr împreună cu soldatul Nicoară. La sfârșitul războiului se afla în Maramureș unde, împreună cu alți fruntași români, a organizat administrația românească în Comitatul Maramureș. Studentul Ilie Lazăr a fost ales de către Cercul Electoral Ocna Șugatag, ca al doilea delegat la Marea Adunare de la Alba Iulia. A fost unul dintre participanții cu drept de vot în Sala istorică din Cetate , unde s-a votat Marea Unire din 1 decembrie 1918.

După înfăptuirea unirii, Ardealul a fost reorganizat pe județe. Lui Ilie Lazăr i se încredințează misiunea de organizare a administrației românești în județul Satu Mare.

Era un aprig luptător atât împotriva fascismului, în al doilea război mondial cât și împotriva comunismului. Era deosebit de îndrăgit în mediile țărănești și în tot Maramureșul.

Competența și consecvența crezului său politic i-au adus numeroase persecuții. Ilie Lazăr a îndurat , ca mulți alți luptători credincioși neamului lor, regimul închisorilor comuniste de la Galați, Sighet, Rîmnicu Sărat, Jilava. În regimul extrem de dur și secret în care au fost ținute deținuții politici la Sighet, el a reușit să identifice primul locația întemnițării, deoarece a recunoscut zgomotul clopotelor de la biserica din strada Dragoș Vodă din Sighet, clopote care fuseseră dăruite bisericii de către familia sa. După 12 ani de închisoare, i s-a fixat domiciliul obligatoriu pentru încă 3 ani , în coloniile de muncă de la Culmea și Periprava, până în 1964.

Am citit cu emoție, interes și curiozitate despre marele patriot maramureșean în cartea sa de amintiri, scrisă în ultima parte a vieții și pe care v-o recomand cu multă căldură sufletească.

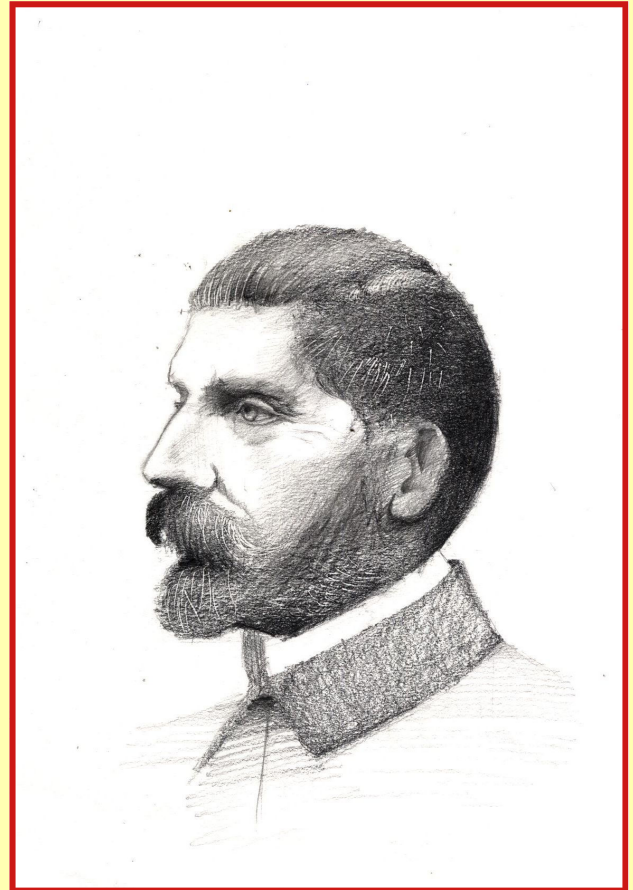
**Ionuț Ștefania, cls. a VII-a,
coordonator prof. Valentina Butoi**

Creații plastice participante la
Concursul
“Oameni, Locuri, Fapte...”

Butean Alexandra, cls. a VII-a,
prof. coord. Cuibuș Delia

Buciuman Florin, cls. a IX-a,
prof. coord. Stan Ramona

Bonis Iulia, cls. a VIII-a, prof. coord. Cuibuș Delia

Ana Daria, CP, prof. coord. Adela Afrăsinei

Bălțan Alessia, CP, prof. coord. Husti Florentina

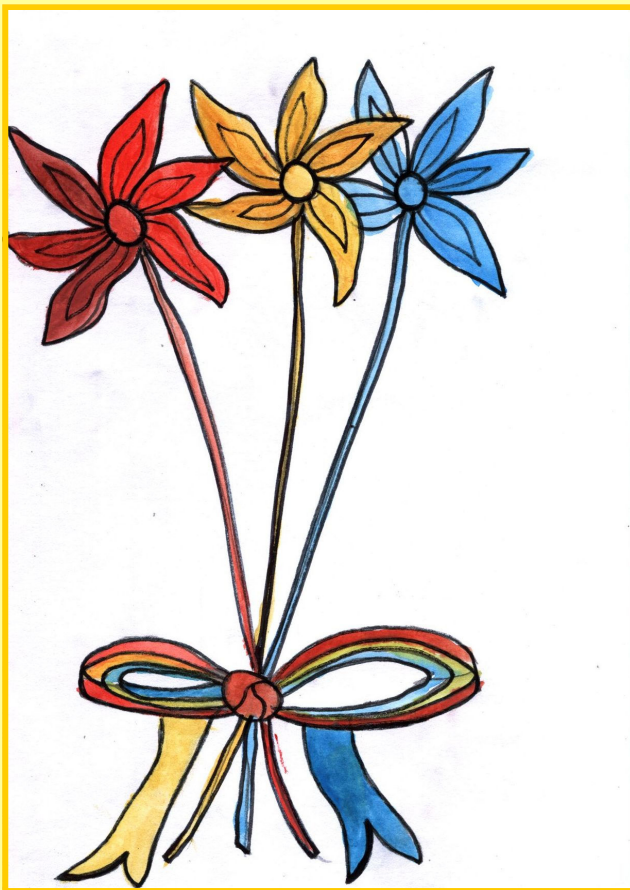
Balaj Antonia, CP, prof. coord. Iugan Victoria

Gramă Luca, cls. I, prof. coord. Chira Emilia Maria

Bujor Elena, CP, prof. coord. Iugan Victoria

Sălăjanu Ștefania, cls. a II-a, prof. coord. Vigh Petru Paul

Todoruț Giulia, cls. I, prof. coord. Chira Emilia Maria

Călăuz Cezar, CP, prof. coord. Husti Adriana

Duma Maya, CP, prof.coord. Iugan Victoria

Lupoian Ștefania, cls. I, prof. coord.
Chira Emilia Maria

Prodan Rareș, CP, prof. coord. Adela Afrășinei

Sara Voicu, CP, prof. coord. Husti Florentina

Mocanu Medeea, cls. I, prof. coord. Vigh Petru Paul

Tiodor Cosmina, CP, prof. coord. Husti Florentina

Bonti Raluca, cls. I, prof. coord. Chira Emilia Maria

Prună Antonia, cls. I, prof. coord. Chira Emilia Maria

Chirilă Erick, cls. a II-a, prof. coord. Dorca Mărginaș Diana

Bude Medeea, cls. a II-a, prof. coord. Dorca Mărginaș Diana

Filip Andrei, cls. a II-a, prof. coord. Ciociu Laura

Cătană Sonia, cls. a II-a, prof. coord. Vigh Petru Paul

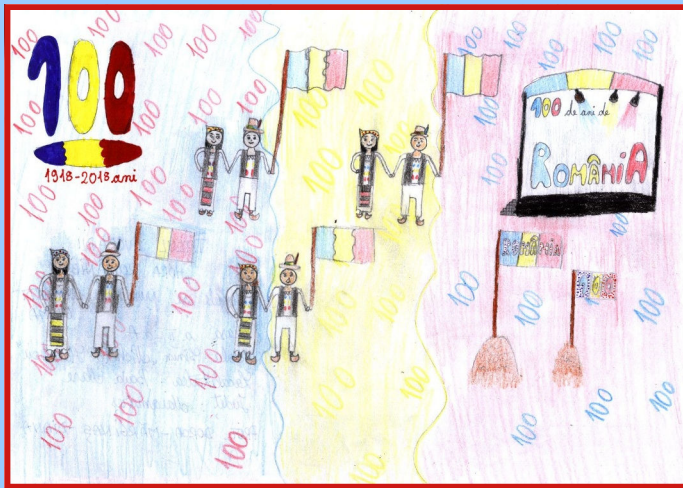
Gircsis Matei, cls. a II-a, prof. coord. Ciociu Laura

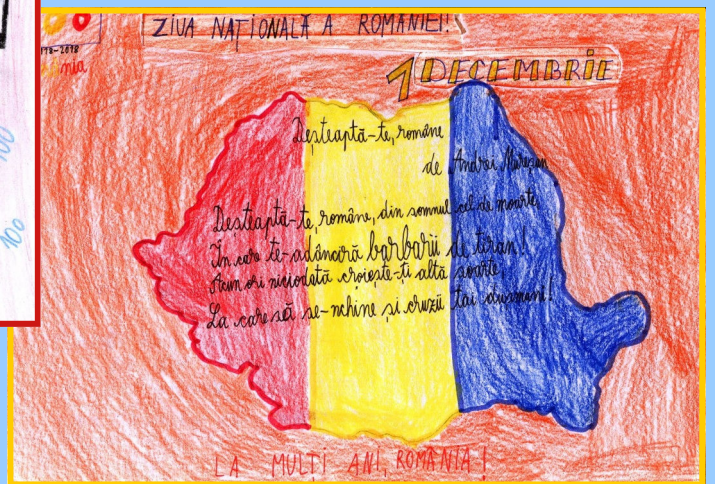
Lenghel Anton, cls. a II-a, prof. coord.
Lenghel Carmen, Rusu Niculina

Șincai Sara, cls. a II-a, prof.
coord. Ciociu Laura

Lonhardt Emma, cls. a II-a, prof. coord.
Dorca Mărginaș Diana

Roman Bogdan, cls. a II-a, prof. coord.
Dorca Mărginaș Diana

Pataky Aris, cls. a II-a, prof. coord. Dorca
Mărginaș Diana

Sălăjan Alexandru, cls. a II-a,
prof. coord. Ciociu Laura

Avram Mara, cls. a III-a, prof. coord. Dorca Onorica

Boros Marchiș Patriciu, cls. a III-a,
prof. coord. Bonis Eniko

Băban Marius, cls. a III-a, prof. coord.
Pop Maria Luminița

Crișan Miruna, cls. a III-a,
prof.coord. Vigh Petru

Balogh Adriana, cls. a III-a,
prof.coord. Dorca Onorica

Cociotă Luca, cls. a III-a,
prof.coord. Pop Maria Luminița

Cotuna Diana, cls. a III-a, prof. coord. Bonis Eniko

Man Alexandra, cls. a III-a, prof. coord. Bonis Eniko

Eliza Elena, cls. a III-a, prof. coord. Berlinger Maria

Jucan Rareș, cls. a III-a, prof. coord. Bonis Eniko

Iluț David, cls. a III-a, prof. coord. Pop Maria Luminița

Mocanu David, cls. a III-a, prof.coord. Vigh Petru-Paul

Moldovan Sever, cls. a III-a, prof. coord. Bonis Eniko

Rus Dora, cls. a III-a, prof. coord. Bonis Eniko

Nițaș Andreea, cls. a III-a, prof.coord. Bonis Eniko

Rus Maria, cls. a III-a, prof.coord. Dorca Onorica

Pop Sorinel, cls. a III-a, prof.coord. Bonis Eniko

Sabău Ana Maria, cls. a III-a, prof.coord. Pop Maria Luminița

Silaghi Alin, cls. a III-a, prof.coord.
Bonis Eniko

Șimori BNicola, cls. a III-a, prof.
coord. Bonis Eniko

Lupu Elena, cls. a IV-a, prof. coord. Sonia
Maria

Stoican Alexia, cls. a III-a,
prof.coord. Pop Maria Luminița

Baccai Robert, cls. a IV-a, prof. coord.
Iluk Melania

Borota Maia, cls. a IV-a, prof. coord.
Iluk Melania

Buchman Renata, cls. a IV-a, prof. coord. Pop Lucia

Gheție Alexandra, cls. a IV-a, prof. coord. Pop Lucia

Oșan Alina, cls. a IV-a, prof. coord. Pop Lucia

Iluț Alexandru, cls. a IV-a, prof. coord. Sonia Maria

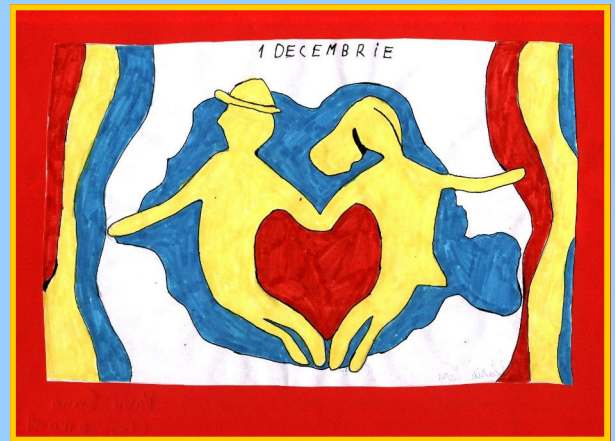
Colopelnic Antonio, cls. a IV-a, prof. coord. Sonia Maria

Mîrza Daniela, cls. a IV-a, prof. coord. Pomian Viorica

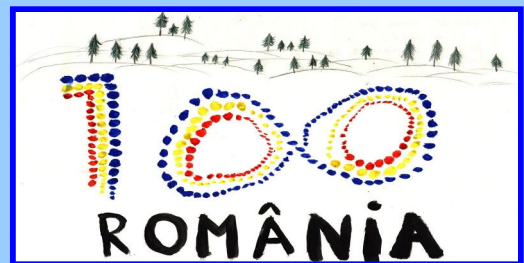
Szilagyí Julia, cls. a IV-a, prof. coord. Pop Lucia

Variu Sara, cls. a IV-a, prof. coord. Iluk Melania

Avram Iulia, cls. a V-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Vigh Agota

Balint Vanessa, cls. a V-a, prof. coord. Pop Iuliana

Șomle Ionuț, cls. a IV-a, prof. coord. Zete Maria

Balint Luca, cls. a V-a, prof. coord. Valentina Butoi

Pop Raul, cls. a IV-a, prof. coord. Zete Maria

Cerņiștean Paul, cls. a V-a, prof. coord.
Valentina Butoi

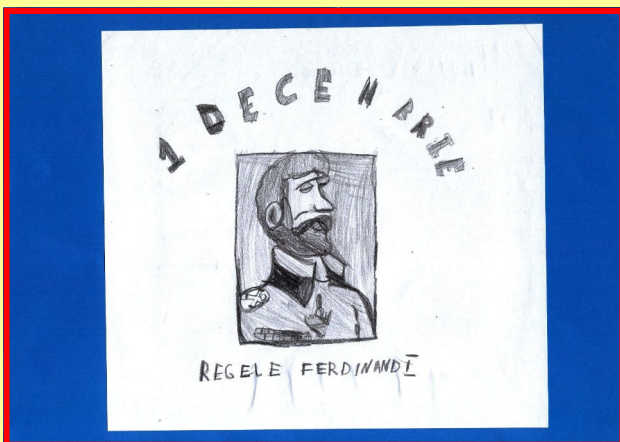
Ciocotișan Andra, cls. a V-a, prof. coord.
Lenghel Carmen, Rusu Niculina

Dunca Maria, cls. a V-a, prof. coord.
Gherheș Mihaela

Filip Sonia, cls. a V-a, prof. coord.
Lenghel Carmen, Vigh Agota

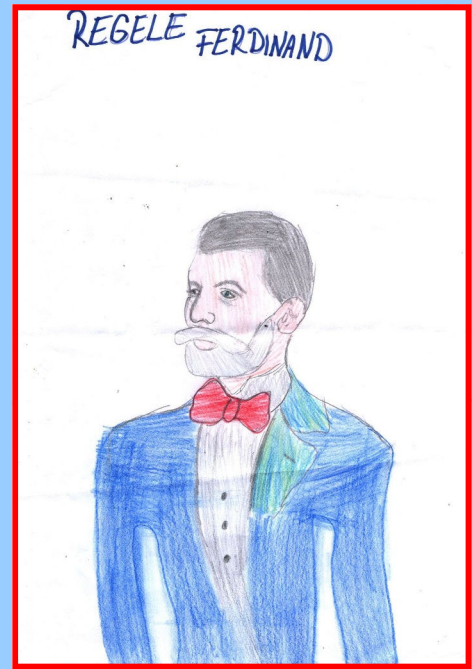
Ghirasim Bogdan, cls. a V-a, prof. coord.
Lenghel Carmen, Rusu Niculina

Hojda Alessia, cls. a V-a, prof. coord.
Lenghel Carmen, Vigh Agota

Livia Constantinescu, cls. a V-a,
prof. coord. Vancea Delia

Filip Sonia, cls. a V-a, prof. coord.
Lenghel Carmen, Rusu Niculina

Mitruți Raul, cls. a V-a, prof.
coord. Valentina Butoi

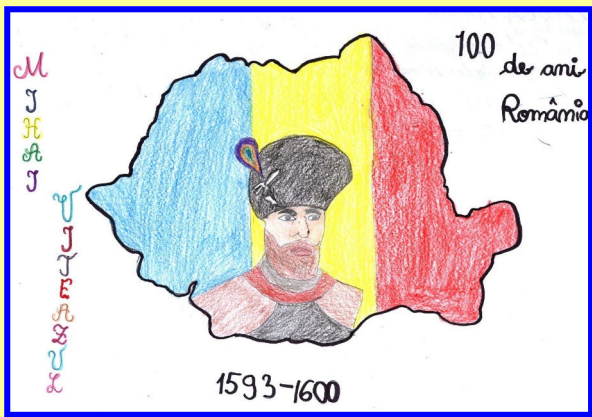
Nechita Bogdan, cls. a V-a,
prof. coord. Valentina Butoi

Moldovan Sonia Adina, cls. a V-a, prof. coord.
Gavrilă Cornel

Naprădean Denisa, cls. a V-a,
prof. coord. Gavrilă Cornel

Pașca Maria, cls. a V-a, prof. coord. Valentina Butoi

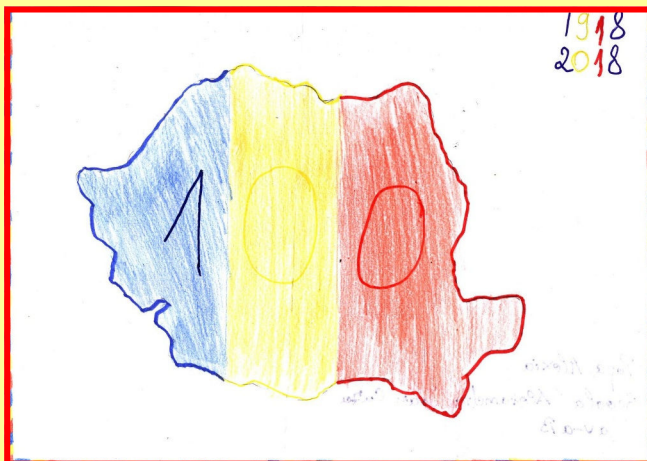
Takacs Giulia Nicoleta, cls. a V-a, prof. coord. Gherheș Mihaela

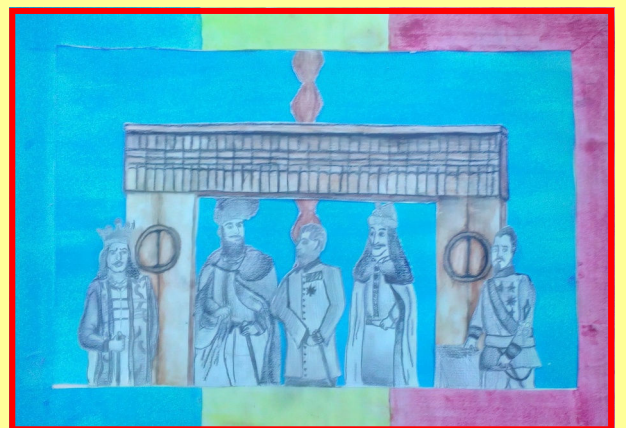
Oros Cezar, cls. a V-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Rusu Niculina

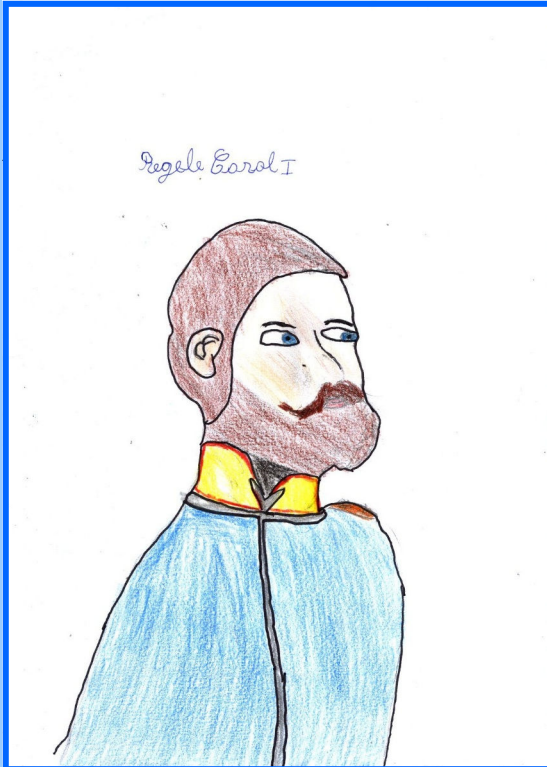
Valean Daria, cls. a V-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Vigh Agota

Pop Alexia, cls. a V-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Rusu Niculina

Voicu Luiza, cls. a V-a, prof. coord. Valentina Butoi

Remetean Larisa, cls. a V-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Rusu Niculina

Ardelean Alesia, cls. a VI-a, prof. coord. Găvrilă Cornel

Chira Cosmina, cls. a VI-a, prof. coord. Gross Olimpia

Bud Georgiana, cls a VI-a, prof. coord. Valentina Butoi

Chiorean Radu, Balog Ciegler Christian, Susa Dominic, cls. a VI-a, prof. coord. Valentina Butoi

Dragomir Denis, cls. a VI-a, prof. coord. Butoi Valentina

Filip Georgiana, cls. a VI-a, prof. coord. Faur Rozalia

Ivan Dragoș, cls. a VI-a, prof. coord. Valentina Butoi

Lihet Denisa și Andrei Neamț cls. a VI-a, prof. coord. Butoi Valentina

Lihet Denisa, cls. a VI-a, prof. coord. Butoi Valentina

Lucaciu Andreea, cls. a VI-a, prof.coord. Găvrilă Cornel

Covaci Alesio, cls. a VI-a, prof. coord. Vancea Delia

Marciuc Patricia, cls. a VI-a, prof. coord. Vancea Delia

Mărieș Elena, cls. a VI-a, prof. coord. Găvrilă Cornel

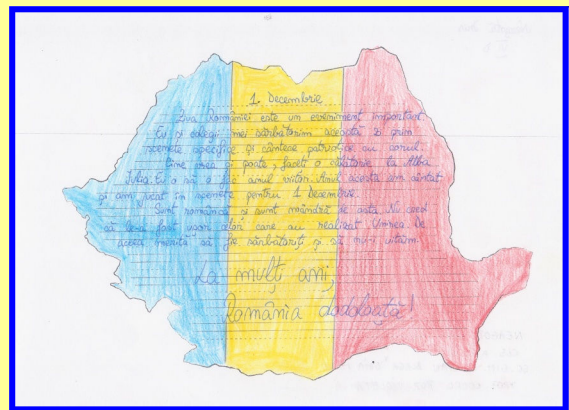
Barabaș Mara, cls. a VI-a, prof. coord. Vancea Delia

Mociran Tania, cls. a VI-a, prof. coord. Butoi Valentina

Moldovan Raul, cls. a VI-a, prof. coord. Butoi Valentina

Neagotă Iris, cls. a III-a, prof. coord. Pop Violeta

Palagi Ana, cls. a VI-a, prof. coord. Butoi Valentina

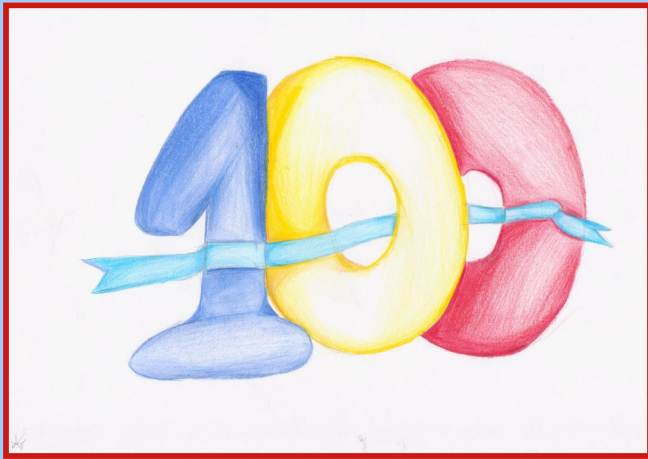
Hotea Alexandra, cls. a VI-a, prof. coord. Cuibuș Delia

Pop Alexandra, cls. III-a, prof. coord. Vancea Delia

Pop Denis, cls. a VI-a, prof. coord. Găvrilă Cornel

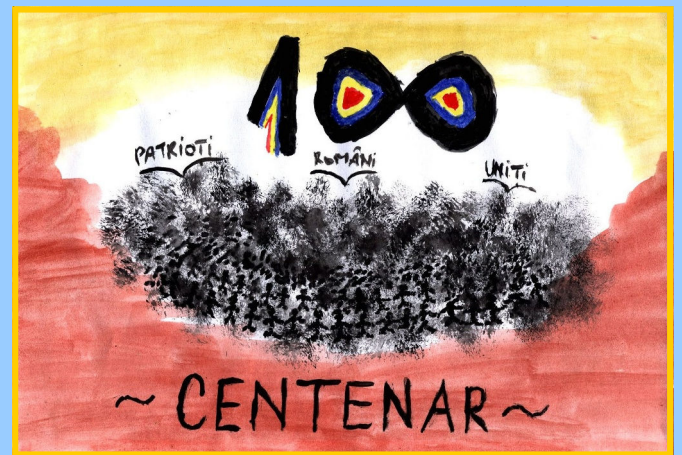
Suciu Andrada, cls. a VI-a, prof. coord. Gherheș Mihaela

Bance Iulia, cls. a VII-a, prof. coord. Butoi Valentina

Butean Denisa, cls. a VII-a, prof. coord. Cuibuș Delia

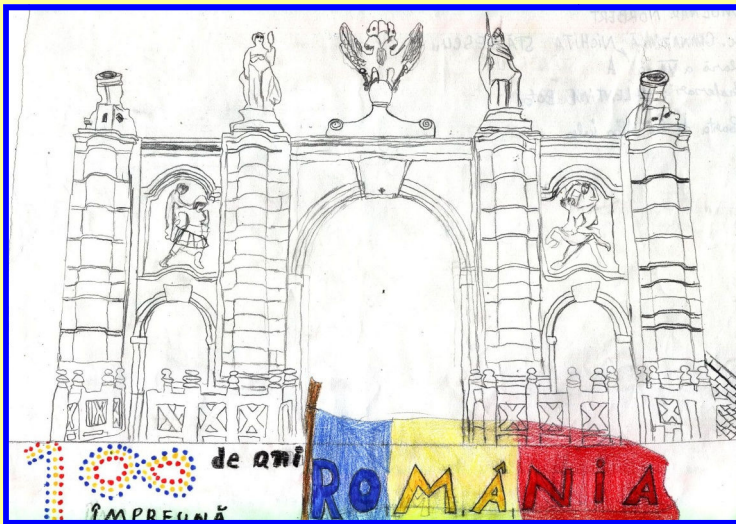
Ciolte Flavia, cls. a VII-a, prof. coord. Ciugulin Adrian

Georgiță Daiana, cls. a VII-a, prof. coord. Tătar Rodica

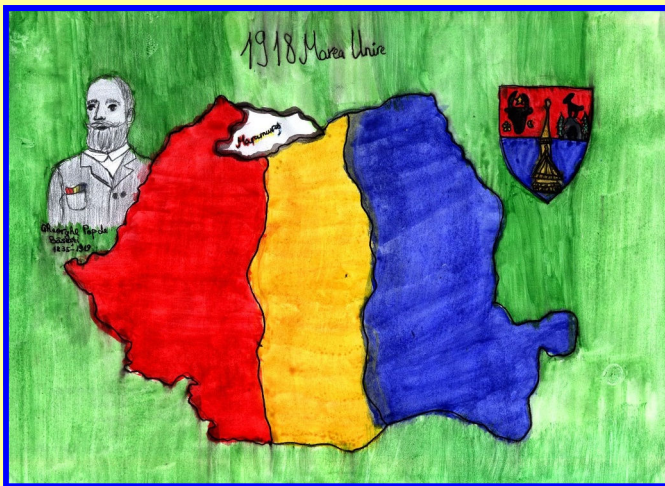
Neagotă Iris, cls. a VI-a, prof. coord. Gross Olimpia

Molnar Norbert, cls. a VII-a, prof. coord.
Butoi Valentina

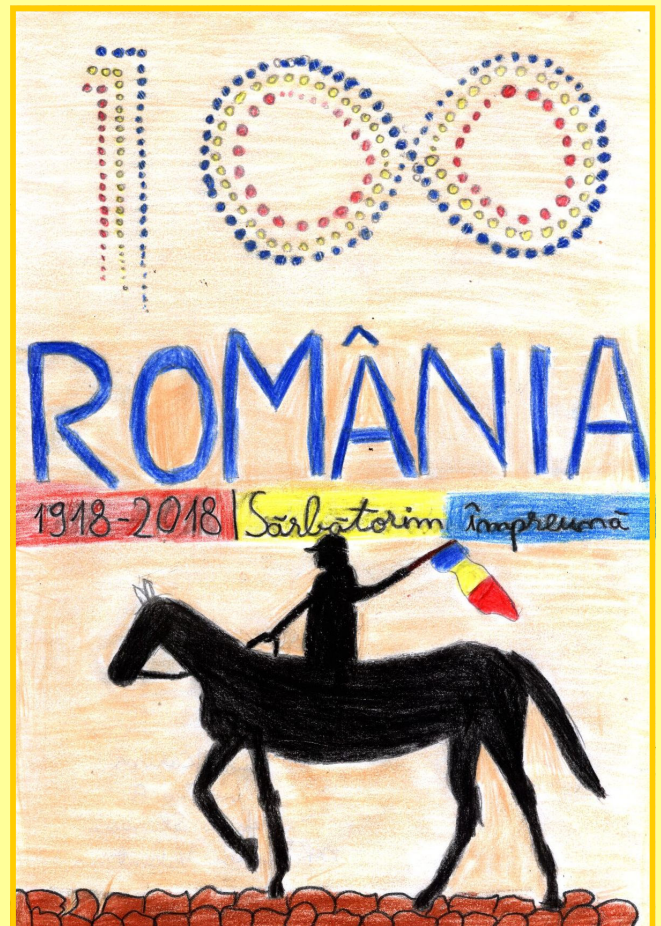
Strenger Andrei, cls. a VI-a, prof.
coord. Butoi Valentina

Teodorescu Andreea, cls. a VII-a,
prof. coord. Mihalca Cristina

Augustin Bianca, cls. a VIII-a,
prof. coord. Pop Violeta

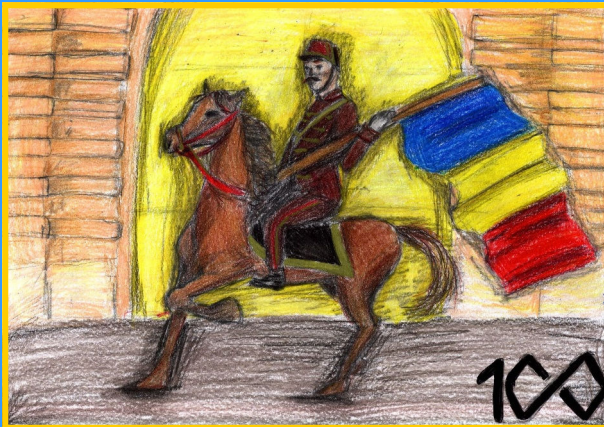
Bud Karina, cls. a VII-a, prof.
coord. Butoi Valentina

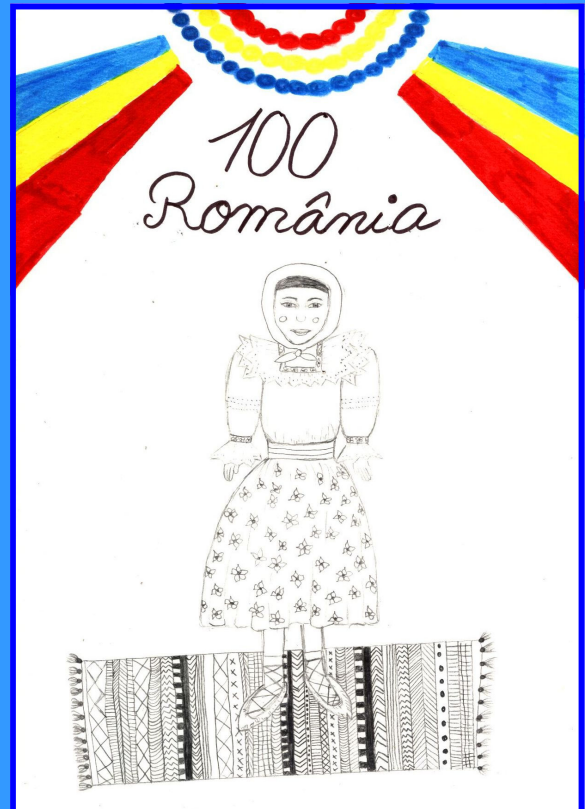
Blidar Daniela, cls. a X-a,
prof. coord. Gavrilă Cornel

Ciurte Andrei, cls. a VIII-a, prof.
coord. Gherheș Mihaela

Cirț Alexandra, cls. a VIII-a, prof.
coord. Cuibuș Delia

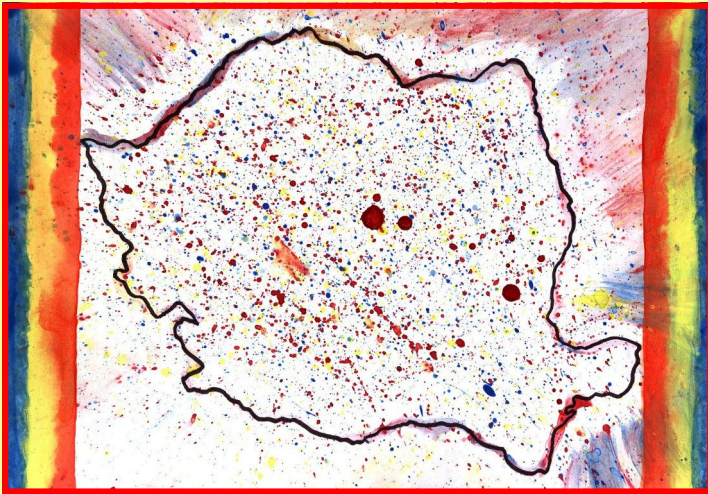
Raț Raissa, cls. a VIII-a, prof. coord.
Gherheș Mihaela

Câța Ioana Denisa, cls. a VII-a,
prof. coord. Cuibuș Delia

Ghețe Adrian, cls. a VIII-a, prof. coord. Mocanu Ioana

Herman Elissa, cls. a VIII-a, prof. coord. Gherheș Mihaela

Catrișcău Bianca, cls. a VII-a, prof. coord. Vlad Marian

Pap Emanuel, cls. a VIII-a, prof. coord. Vank Mircea

Marc Daria, cls. a VII-a, prof. coord. Vank Mircea

Radu Noemi, cls. a VIII-a, prof. coord. Butoi Valentina

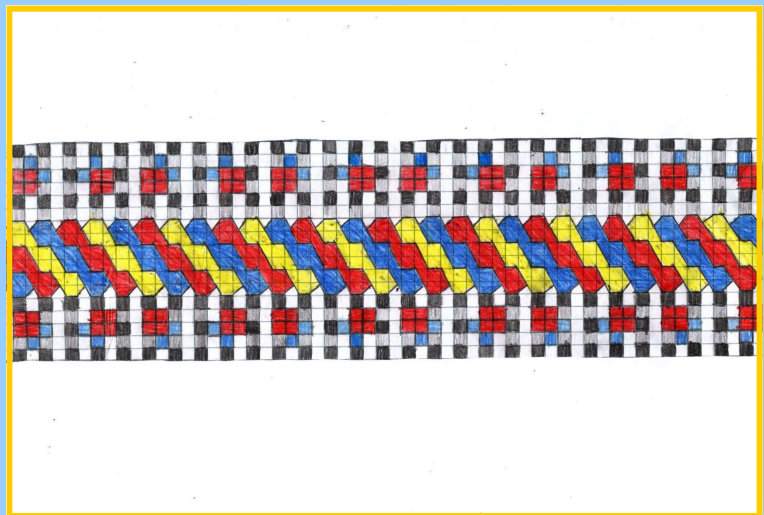
Suciu Alexia, cls. a VIII-a, prof. coord. Pop Iuliana

Poran Fabiana, cls. a VII-a, prof. coord. Faur Rozalia

Muresan Roxana, cls. a VII-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Vigh Agota

Veres Andreea, cls. a VII-a, prof. coord. Lenghel Carmen, Vigh Agota

Roman Ioana, cls. a VII-a, prof. coord. Mocanu Ioana

Tinc Bogdana, cls. a VIII-a, prof. coord. Pop Iuliana

Ponoran Patricia, cls. a VIII-a,
prof. coord. Mocanu Ioana

Lujerdean Raul, cls. a VIII-a,
prof. coord. Marina Corina

Lațcu Mihaela, cls. a VIII-a,
prof. coord. Tătar Rodica

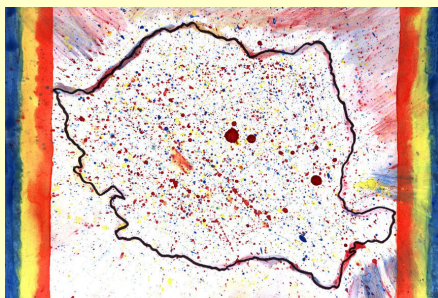

Vrencean Ana Maria, cls. a VIII-a,
prof. coord. Mocanu Ioana

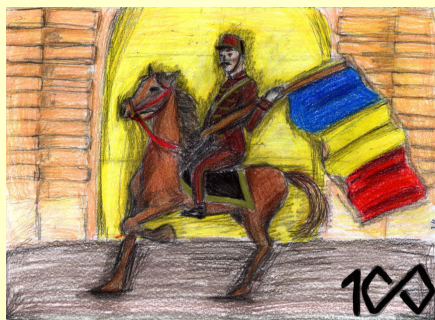
Todea Briana, cls. a VIII-a, prof.
coord. Butoi Valentina

Colectivul de redacție:

Coordonatori:

- Director prof. Bodea Veronica Felicia
- Drd. Prof. Corina Pop
- Prof. Mateșan Ionița

Colaboratori:

- Prof. Claudia Petrescu
- Insp. prof. Sonia Hozan
- Prof. Mihaela Gherheș
- Prof. Rodica Moldovan

Corectură:

- Director prof. Bodea Veronica Felicia

Tehnoredactare și grafică:

- Prof. Mateșan Ionița
- Bibliotecar Barra Lehel

